

DC-128
December-2020
B.Ed., Sem.-III

B-110 : ORGANIZATION OF COMMERCE AND MANAGEMENT

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

નીચેના પ્રશ્નો માટે સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો :

- બિન આર્થિક પ્રવૃત્તિ પાછળ નીચેના પૈકી કયો ઉદ્દેશ હોય છે ?
(a) નાણાકીય વળતર (b) સમાજ સેવા
(c) આર્થિક લાભ (d) સંપત્તિનું સર્જન
- વીમાના બંને પક્ષકારોએ પરસ્પર કઈ માહિતી આપવાની હોય છે ?
(a) પોતાની સંપત્તિ અંગેની (b) પોતાની ઉંમર અંગેની
(c) વીમા વસ્તુ અંગે (d) મુસાફરી અંગે
- વખારના કારણે કયા પ્રકારના તુષ્ટિગુણનું સર્જન થાય છે ?
(a) સ્થળ તુષ્ટિગુણ (b) સ્વરૂપ તુષ્ટિગુણ
(c) સમય તુષ્ટિગુણ (d) સ્વાદ તુષ્ટિગુણ
- વ્યવસાયિક વ્યક્તિનો પ્રાથમિક ઉદ્દેશ કયો છે ?
(a) નાણાકીય વળતરનો (b) પ્રતિષ્ઠાનો
(c) સંશોધનનો (d) સેવાનો
- કયા પ્રકારના વ્યવહારમાં ભારતીય રીઝર્વ બેંક BATCH પ્રમાણે વ્યવહાર કરે છે ?
(a) NEFT (b) RTGS
(c) CALL MONEY (d) CORE BANKING
- ધંધામાં રહેલ માલ, સ્ટોક અને ઉધરાણીને ધ્યાનમાં રાખીને જે ધિરાણ કરવામાં આવે છે તેને શું કહે છે ?
(a) બેંક લોન (b) ઓવરડ્રાફ્ટ
(c) કોલ મની (d) કેશ ક્રેડીટ
- માહિતી સંચાર માટે વપરાતો Communication શબ્દ કઈ ભાષામાંથી ઉતરી આવ્યો છે ?
(a) લેટીન ભાષા (b) જાપાનીઝ ભાષા
(c) જર્મન ભાષા (d) ફ્રેન્ચ ભાષા

8. ઈ-કોમર્સના સફળ અમલીકરણ માટે કયા સાધનની જરૂર પડતી નથી ?
- (a) ક્રેડીટ કાર્ડ (b) વેબસાઇટ
(c) ટેલી પ્રિન્ટર (d) ડેબીટ કાર્ડ
9. વૈયક્તિક માલિકીમાં માલિક ધંધામાં પરિવર્તનશીલતા લાવી શકે છે તેનું કારણ.....
- (a) ઓછી મૂડી (b) ઝડપી નિર્ણયો
(c) ઉચ્ચ શિક્ષણ (d) ઈન્ટરનેટ સુવિધા
10. ભાગીદારીનો કાયદો કઈ સાલથી અસ્તિત્વમાં આવ્યો છે ?
- (a) 1932 (b) 1956
(c) 1950 (d) 1936
11. કંપની સ્વરૂપનું મહત્વનું લક્ષણ કયું છે ?
- (a) વિશાળ મૂડી (b) કાયદેસરનું અસ્તિત્વ
(c) કાયમી અસ્તિત્વ (d) શેરની સરળ ફેરબદલી
12. કંપનીના શેરહોલ્ડરો પોતાના પ્રતિનિધિને ચૂંટે છે તેને શું કહે છે ?
- (a) મેનેજર (b) સેક્રેટરી
(c) સંચાલક (d) ચેરમેન
13. સરકારી કંપનીના સંચાલક મંડળમાં કેટલા ટકા સભ્યોની નિમણૂંક સરકાર કરે છે ?
- (a) 51% (b) 33%
(c) 100% (d) 75%
14. નીચેના પૈકી કયું લક્ષણ જાહેર સાહસનું નથી ?
- (a) ઈજારાશાહી નાબૂદી (b) સમાજ કલ્યાણનો હેતુ
(c) રાષ્ટ્રહિતની જવાબદારી (d) નફામાં વૃદ્ધિ
15. કંપનીના વિસર્જન વખતે સૌપ્રથમ કોને મૂડી પરત મળે છે ?
- (a) પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડર (b) ઈક્વિટી શેરહોલ્ડર
(c) સ્થાપકોને (d) ડિબેનચર હોલ્ડર
16. બોન્ડ હોલ્ડરો કંપનીના શું ગણાય ?
- (a) માલિકો (b) દેવાદારો
(c) પ્રવર્તકો (d) લેણદારો

17. કંપની દ્વારા સ્વીકારાતી જાહેર થાપણની મુદત કેટલી હોય છે ?
- (a) 6 થી 36 માસ (b) 3 થી 24 માસ
(c) 12 થી 48 માસ (d) 2 થી 28 માસ
18. ટપાલ વ્યવહારી દુકાનો કેવી વસ્તુઓ માટે અનુકૂળ નથી ?
- (a) કિંમતી વસ્તુ (b) વજનમાં હલકી
(c) નાશવંત વસ્તુ (d) ટકાઉ વસ્તુ
19. કયા પ્રકારની દુકાનોમાં માલનું વેચાણ રોકડેથી કે હપ્તા ખરીદ પદ્ધતિથી થાય છે ?
- (a) ખાતાવાળી દુકાન (b) સંકળાયેલી દુકાન
(c) શોપિંગ મોલ (d) સુપર માર્કેટ
20. બિલ ઓફ લેડિંગ દસ્તાવેજ નીચેના પૈકી શું સૂચવે છે ?
- (a) માલનું બીલ (b) માલમાં રહેલી ખામી
(c) માલની માલિકી (d) માલ પેટે બાકી રકમ
21. વિશ્વ વેપાર સંગઠન (WTO) માં કેટલા દેશ જોડાયેલા છે ?
- (a) 150 (b) 140
(c) 135 (d) 168
22. માલની ઉત્પત્તિનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનો હેતુ કયો છે ?
- (a) જકાતમાં રાહત મેળવવાનો (b) ગુણવત્તાની ખાતરી આપવાનો
(c) ભેળસેળ અટકાવવાનો (d) પ્રતિષ્ઠા મેળવવાનો
23. ધંધાકીય નીતિમત્તાનો અમલ કેવી રીતે થાય છે ?
- (a) કંપની ધારા મુજબ (b) ભાગીદારી કાયદા મુજબ
(c) સ્વૈચ્છિક રીતે (d) સહકારી મંડળી કાયદા મુજબ
24. ધંધાની સામાજિક જવાબદારીનો ખ્યાલ સૌપ્રથમ કોણે રજૂ કર્યો ?
- (a) હેનરી ફેયોલ (b) પીટર ડ્રકર
(c) એચ.આર. બોવન (d) જી.આર. ટેરી
25. કંપનીની સામાજિક જવાબદારીના સંકલિત ખ્યાલમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થાય છે ?
- (a) નીતિઓ (b) કાર્યક્રમો
(c) યોજનાઓ (d) સૂચિત તમામ

26. નીચેનામાંથી બજાર સંચાલનનું કાર્ય કયું છે ?
- (a) આવકની ફાળવણી (b) ઉત્પાદન
(c) પેદાશ મિશ્ર (d) નાણાંનો ઉપયોગ
27. ડૉ. જ્યોર્જ ટેરીએ દશવિલ સંચાલન કાર્યોના વર્ગીકરણમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) આયોજન (b) વ્યવસ્થાતંત્ર
(c) દોરવણી (d) સંકલન
28. શ્રમ વિભાજનના અમલ દ્વારા નીચેનામાંથી કઈ પ્રવૃત્તિ શક્ય બને છે ?
- (a) એકત્રીકરણ (b) વિશિષ્ટીકરણ
(c) સરળીકરણ (d) સંકલન
29. સંચાલનના સિદ્ધાંતો સંચાલકોને નિર્ણય ઘડતર માટે શું પૂરું પડે છે ?
- (a) દિશા સૂચનો (b) મહત્વના આધારો
(c) કર્મચારીઓ (d) કાર્યક્રમો
30. આયોજનની પ્રક્રિયાનો અંતિમ તબક્કો જણાવો.
- (a) યોજનાનું મૂલ્યાંકન (b) ચોક્કસ યોજના સ્વીકારવી
(c) યોજનાની ચકાસણી કરવી (d) વિકલ્પોની વિચારણા
31. આયોજનની પૂર્વશરત કઈ ગણાય છે ?
- (a) નિશ્ચિતતા (b) પરિવર્તનશીલતા
(c) દોરવણી (d) અંકુશ
32. હેતુઓ કેવા હોવા જોઈએ ?
- (a) બુદ્ધિગમ્ય (b) વાસ્તવિક
(c) વ્યવહારિક (d) સૂચિત તમામ
33. નીચેનામાંથી કયા વ્યવસ્થાતંત્રમાં વિભાગ કરતા કાર્યને વધુ મહત્વ આપવામાં આવે છે ?
- (a) રૈખિક (b) કાર્યાનુસાર
(c) અવૈધિક (d) શ્રેણિક
34. આકૃતિ સ્વરૂપે તૈયાર કરેલ ચાર્ટ ક્યાં મુકવો જોઈએ ?
- (a) મુખ્ય ઓફિસમાં (b) વિભાગીય ઓફિસમાં
(c) નોટીસ બોર્ડ પર (d) કેન્ટીનમાં

35. પ્રતિક્ષા યાદી પ્રમાણે ભરતી કરવી હોય તો ઉમેદવારની કઈ બાબત ધ્યાનમાં લેવાય છે ?
- (a) શૈક્ષણિક લાયકાત (b) ઉંમર
(c) અનુભવ (d) ક્રમ
36. તાલીમ દ્વારા ઉત્પાદન અને ઉત્પાદકતા વધવાથી શું થાય ?
- (a) વસ્તુની પડતર ઘટે (b) ગુણવત્તામાં સુધારો
(c) બગાડમાં ઘટાડો (d) પગારમાં વધારો
37. નેતૃત્વના અમલ માટે શાનું અસ્તિત્વ જરૂરી છે ?
- (a) નિરીક્ષકો (b) નિયોજકો
(c) તાબેદારો (d) સંચાલકો
38. કામદાર અને ફોરમેનના કાર્ય માટે કોણ જવાબદાર છે ?
- (a) વિભાગીય અધિકારી (b) નિરીક્ષક
(c) સંચાલક (d) કર્મચારી
39. આયોજન અનુસાર કાર્ય થાય છે કે નહિ તે જોવાની કામગીરી સંચાલનનું કયું કાર્ય કરે છે ?
- (a) વ્યવસ્થાતંત્ર (b) તાલીમ
(c) દોરવણી (d) અંકુશ
40. અંકુશ માટેના ધોરણોની પસંદગી કોણ કરે છે ?
- (a) જોબરો (b) ફોરમેનો
(c) વિભાગીય અધિકારીઓ (d) ઉચ્ચ સંચાલન સપાટી
41. નાણાકીય સંચાલન કોની સાથે સંબંધ ધરાવે છે ?
- (a) નાણા કાર્ય (b) નાણા બજાર
(c) મૂડી બજાર (d) શેર બજાર
42. ડિવિડંડ કઈ મૂડી પર ચૂકવાય છે ?
- (a) ભરપાઈ થયેલી મૂડી (b) અધિકૃત મૂડી
(c) મંગાવેલી મૂડી (d) કાર્યશીલ મૂડી

43. શેરબજારનો વહીવટ કોણ કરે છે ?
- (a) રાજ્ય સરકાર (b) કેન્દ્ર સરકાર
(c) સંચાલક મંડળો (d) શેર દલાલો
44. સેન્ટ્રલ ડીપોઝીટરી સર્વિસીસ (ઇન્ડિયા) લિમિટેડ (CDSL) ની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
- (a) 1992 (b) 1990
(c) 1995 (d) 1999
45. અભિવૃદ્ધિ દ્વારા શું કરવામાં આવે છે ?
- (a) કિંમત વધારવામાં આવે છે. (b) વેચાણ વધારવામાં આવે છે.
(c) ઉત્પાદન વધારવામાં આવે છે. (d) રૂપરંગમાં ફેરફાર કરવામાં આવે છે.
46. કઈ બાબત માર્કેટિંગ પ્રક્રિયાનું હાર્દ ગણાય છે ?
- (a) જાહેરાત (b) માલનું એકત્રીકરણ
(c) પેકિંગ (d) પેદાશ
47. કઈ ગ્રાહક સુરક્ષા સંસ્થાની સ્થાપના સાથે અમદાવાદ સંકળાયેલું છે ?
- (a) CERC (b) CGSI
(c) CUTS (d) CCC
48. જીદ્દા ફોરમ ગ્રાહકની કેટલી રકમ સુધીની ફરિયાદનો નિકાલ કરવાની સત્તા ધરાવે છે ?
- (a) 15 લાખ (b) 20 લાખ
(c) 25 લાખ (d) 10 લાખ
49. ભારતમાં ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકરણની શરૂઆત કયાં વર્ષથી થઈ ?
- (a) 1951 (b) 1991
(c) 2001 (d) 2011
50. કયો સમયગાળો ભારતમાં વ્યાપાર ઉદ્યોગ માટે અંકુશિત વાતાવરણનો રહ્યો ?
- (a) 1947 થી 1951 (b) 1950 થી 1990
(c) 1948 થી 1956 (d) 1947 થી 1991

Seat No. : _____

DC-128
December-2020
B.Ed., Sem.-III

B-110 : ORGANIZATION OF COMMERCE AND MANAGEMENT

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Choose correct alternative for the following questions :

1. Which of the following is an objective behind non-economic activity ?
(a) Financial reward (b) Social service
(c) Economic benefit (d) Wealth creation
2. Which information is provided by both the parties at the time of taking insurance ?
(a) Regarding wealth (b) Regarding age
(c) Regarding insurance matter (d) Regarding travel
3. Which type of utility arises due to godown ?
(a) Place utility (b) Form utility
(c) Time utility (d) Taste utility
4. Which is primary objective of a professional ?
(a) Financial reward (b) Prestige
(c) Research (d) Service
5. In which kind of transaction the central bank transacts as per batch ?
(a) NEFT (b) RTGS
(c) Call Money (d) Core Banking
6. What it is called when money is lending considering goods, stock and recovery of business ?
(a) Bank Loan (b) Overdraft
(c) Call Money (d) Cash Credit
7. The term communication is derived from which language ?
(a) Latin Language (b) Japanese Language
(c) German Language (d) French Language

8. Which of the following instrument is not required for successful implementation of e-commerce ?
- (a) Credit card (b) Website
(c) Tele printer (d) Debit card
9. Owner can bring changes in sole proprietorship. Reason for that....
- (a) Low capital (b) Quick decision
(c) Higher education (d) Internet facility
10. In which year partnership act came into existence ?
- (a) 1932 (b) 1956
(c) 1950 (d) 1936
11. Which is an important feature of company form ?
- (a) Huge capital (b) Legal entity
(c) Permanent existence (d) Easy transfer of shares
12. The share holder of the company elect their representative is called ?
- (a) Manager (b) Secretary
(c) Director (d) Chairman
13. How many percentage of members in Board of Director of government company are appointed by government ?
- (a) 51% (b) 33%
(c) 100% (d) 75%
14. Which of the following is not the characteristics of public enterprise ?
- (a) Abolition of monopoly
(b) Motive of social welfare
(c) Responsibility of national interest
(d) Growth in profit
15. Who is repaid the capital first at the time of liquidation of the company ?
- (a) Preference shareholder (b) Equity share holder
(c) Founders (d) Debenture Holders
16. Bond holder of the company are called
- (a) Owners (b) Debtors
(c) Promoters (d) Creditors

17. How long is the period of public deposit accepted by companies ?
(a) 6 to 36 months (b) 3 to 24 months
(c) 12 to 48 months (d) 2 to 28 months
18. For which type of goods mail order shops are not suitable ?
(a) Valuable things (b) Light weight
(c) Perishable products (d) Durable products
19. In which type of shop products are purchased on cash or by instalment ?
(a) Departmental store (b) Chain shop
(c) Shopping mall (d) Super market
20. What does the bill of lading document suggest ?
(a) Bill of the goods
(b) Defect of the goods
(c) Ownership of the goods
(d) Amount to be paid for the goods
21. How many countries have joined World Trade Organisation ? (WTO)
(a) 150 (b) 140
(c) 135 (d) 168
22. What is the motive of presenting the certificate of the origin of goods ?
(a) To get relief in excise (b) To assure quality
(c) To prevent adulteration (d) To gain prestige
23. Through what business mortality is enforced ?
(a) According to companies act (b) According to partnership act
(c) Voluntarily (d) According to co-operative act
24. Who presented first the concept of social responsibility of the business unit ?
(a) Henry Fayol (b) Peter Drucker
(c) H.R. Bowen (d) G.R. Terry
25. From the following which is included in the integrated concept of company's social responsibility ?
(a) Policies (b) Programmes
(c) Plans (d) All of the above

26. Which of the following is function of marketing management ?
- (a) Distribution of income   (b) Production
(c) Product mix   (d) Use of finance
27. Which function is not included in the classification of management given by Dr. G.R. Terry ?
- (a) Planning   (b) Organising
(c) Directing   (d) Co-ordinating
28. Which activity from the following can be possible by implementing labour division ?
- (a) Aggregation   (b) Specialisation
(c) Simplification   (d) Integration
29. What is provided by the principal of management to management for making decision ?
- (a) Guidelines   (b) Important bases
(c) Employees   (d) Programmes
30. State the last step of planning process.
- (a) Evaluation of planning   (b) Selection of alternatives
(c) Formulation of planning   (d) Determination of alternative
31. Which is the pre-condition of planning ?
- (a) Certainty   (b) Flexibility
(c) Direction   (d) Control
32. How should be objectives ?
- (a) Intellectual   (b) Real
(c) Practical   (d) All of the above
33. In which type of organization work is given more importance than department ?
- (a) Linear   (b) Functional
(c) Informal   (d) Matrix
34. Where should chart prepared in the form of figure will be shown ?
- (a) In main office   (b) In department office
(c) On notice board   (d) In canteen

35. If recruitment has to be undertaken as per waiting list then which thing should be kept in mind ?
- (a) Educational qualification   (b) Age
(c) Experience   (d) Serial Number
36. What will happen by increasing production and productivity ?
- (a) Cost of production will come down
(b) Increase in quality
(c) Reduction in wastage
(d) Increase in salary
37. Which among the following is needed for the existence of leadership ?
- (a) Supervisor   (b) Planners
(c) Sub-ordinates   (d) Managers
38. Who is responsible for the work of worker and foreman ?
- (a) Departmental head   (b) Supervisor
(c) Manager   (d) Worker
39. Which function of the management process see that the work is perform according to planning ?
- (a) Organization   (b) Training
(c) Directing   (d) Control
40. Who selects the standards for controlling ?
- (a) Jobbers   (b) Foreman
(c) Department heads   (d) Top level management
41. Financial management is related with
- (a) Finance function   (b) Finance market
(c) Capital market   (d) Stock exchange
42. From which capital dividend is paid ?
- (a) Paid up capital   (b) Authorised capital
(c) Called up capital   (d) Working capital

43. Who administrates stock exchange ?
- (a) State government (b) Central government
(c) Board of directors (d) Share broker
44. When was Central Depository Services (India) Limited (CDSL) established ?
- (a) 1992 (b) 1990
(c) 1995 (d) 1999
45. What is to be done by promotion ?
- (a) Increase the price (b) Increase the sales
(c) Increasing the production (d) Make necessary changes in the product
46. What is the heart of marketing process ?
- (a) Advertisement (b) Accumulation
(c) Packing (d) Product
47. Ahmedabad is associated with which consumer protection institute ?
- (a) CERC (b) CGSI
(c) CUTS (d) CCC
48. Up to how much amount does district forum have power for redressal of dispute ?
- (a) 15 lakh (b) 20 lakh
(c) 25 lakh (d) 10 lakh
49. In which year did liberalization, privatization and globalization started in India ?
- (a) 1951 (b) 1991
(c) 2001 (d) 2011
50. Which period in India was of controlled environment for trade and commerce ?
- (a) 1947 to 1951 (b) 1950 to 1990
(c) 1948 to 1956 (d) 1947 to 1991
-